

Første + Korinterbrev

ET GAMMELT BREV TIL DAGENS KIRKE

Smågruppeopplegg
taleserie våren 2021

Første korinterbrev kapittel 13

Dette kapitlet er et av de best kjente og oftest siterte tekstavsnittene i Bibelen. Mange – langt ut over de kristnes rekker – leser det løsrevet fra konteksten, som en vakker og poetisk høyverdig beskrivelse av idealet for mellommenneskelig kjærlighet. Men dette er bare ett aspekt ved denne «kjærlighetens høysang».

La oss aller først ofre noen linjer på begrepet *kjærlighet*. Vi bruker dette ordet i mange betydninger i dag, og meningen er ikke alltid like klar. Mange forbinder kjærlighet primært med gode følelser. Følelser kommer og går, og i det perspektivet blir det også mulig å si at «kjærligheten tok slutt», for eksempel i et parforhold, som noe som bare skjer og som en ikke har innvirkning på selv. Vi skal se at Paulus legger en helt annen forståelse til grunn i dette kapitlet.

Det var fire ord for kjærlighet i det greske språket på Paulus' tid – tre vanlige og ett som ikke ble mye brukt:

- a. *Philia*, som betegner kjærlighet mellom venner og slektninger.
- b. *Storge*, som er kjærlighet mellom foreldre og barn.
- c. *Eros*, som ble brukt om lidenskapen mellom elskere.
- d. *Agape*, som er det ordet som er brukt her i 1 Kor 13. Dette var ikke et vanlig brukt gresk ord før de kristne valgte å bruke det for å uttrykke *Guds kjærlighet*¹.

Legg merke til at Paulus ikke nevner følelser med et eneste ord i dette kapitlet. Han beskriver kjærlighet som en bevisst forpliktelse til å gjøre det som er best for andre, helt uavhengig av mer eller mindre flyktige følelser. Denne kjærligheten finnes i sin absolutte form bare hos Gud, og er åpenbart for oss ikke minst i Jesu liv og i hans død og oppstandelse for oss.

Dette er det viktig å ha klart for seg fordi kjærlighet i dagligtalen mer og mer oppfattes som synonymt med forelskelse og erotisk kjærlighet. En slik kjærlighet er i stor grad basert på «what's in it for me»-tenkning, som har lett for å stille krav til den andre og fort kjølner hvis følelsene ikke lenger er til stede.

Konteksten

Kapittel 13 står midt mellom to kapitler hvor Paulus gir korinterne grundig undervisning om nådegavene. Som vi har sett tidligere i brevet, var det mye intern strid i menigheten, og mange ønsket å framstå som betydningsfulle på andres bekostning. Også nådegavene kunne brukes til å framheve seg selv – særlig de mest synlige. Det er midt i denne gjennomgangen av nådegavene at Paulus finner det nødvendig å minne korinterne om hva som ligger til grunn for sunn bruk av nådegavene og hvordan folkene i menigheten skal forholde seg til hverandre som lemmer på Kristi legeme. Han beskriver det livet som skulle gjennomsyre kirken. I Rom 5,5 skriver Paulus at «Guds kjærlighet er utøst i våre hjerter». Kjærligheten er det nye kristuslivet som finnes i alle kristne. Det er denne kjærligheten han beskriver her.

---

¹ Greske jøder brukte ordet *agape* for å uttrykke kjærligheten mellom Gud og hans paktsfolk, og i allmenn gresk representerte det en kjærlighet der en analyserte og valgte hvem eller hva en ville elske – primært som en viljeshandling. Jf. *The Navigators: 1 Corinthians*.

Vers 1–3

Paulus begynner dette tekstavsnittet med å vise hvor absolutt nødvendig kjærligheten er. De tre første versene slår utvetydig fast at nådegavene ikke er verd noe som helst uten at kjærligheten ligger til grunn for hvordan vi bruker dem. «Om jeg ... eier all kunnskap» (v. 2) som korinterne var så opptatt av å kunne si om seg selv, så er det til ingen nytte hvis ikke kunnskapen forvaltes i kjærlighet. Om jeg gir bort alt jeg eier og har til de som trenger det, ja om jeg enda til gir mitt eget liv som martyr (jf. «om jeg gir meg selv til å brennes», v. 3), vil det ikke være noe verd om det ikke skjer i kjærlighet. Det er mulig å lese to ulike advarsler inn i disse tre versene: (1) Advarsel mot å forsøke å framstå som bedre, dyktigere og mer åndelig, mer hellig enn andre i menigheten. Dette er først og fremst en advarsel mot å bruke nådegavene så å si til egen vinning, ved at en hever seg over andre for å framstå som viktigere og mer betydningsfull. (2) Advarsel mot å tenke at min egen praktisering av godt synlige og ekstraordinære nådegaver gjør meg til en bedre kristen, og at jeg dermed «fortjener» Guds nåde mer enn andre. Guds nåde gis helt uavhengig av egne gjerninger og egen fortjeneste. Det er Guds kjærlighet, utøst i våre hjerter, som skal være retningsgivende for hvordan vi lever våre liv og bruker våre nådegaver. Bare da kommer de menigheten til gode.

Vers 4–7

I disse versene kan det være en nyttig øvelse å bytte ut ordet «kjærlighet» med vårt eget navn. Da vil de fleste av oss ganske fort forstå at vi kommer sørgelig til kort. Vårt gamle menneske gjør seg fortsatt gjeldende. Det verken *kan* eller *vil* adlyde Gud, og vi kjemper en daglig kamp mot «synden som så lett fanger oss inn» (Hebr 12,1). Vers 4–7 setter en standard vi ikke kan møte. Ikke noe menneske kan leve slik – bortsett fra Jesus. Det forstår vi om vi bytter ut ordet «kjærlighet» med «Jesus» i disse versene. La oss derfor feste blikket på ham. Både hans liv og hans død og oppstandelse for oss bekrefter at Jesus er åpenbaringen av Guds kjærlighet til oss. Den kjærligheten som gjør at vi kan få den tilgivelsen vi så sårt trenger, hver eneste dag.

Max Lucado skriver: «I stedet for å la dette skriftavsnittet minne oss om en kjærlighet vi ikke kan frambringe, la det minne oss om en kjærlighet vi ikke kan motstå – Guds kjærlighet.»² Mange er utrolig tørste etter opplevelsen av kjærlighet i sitt daglige liv. Noen har opplevd omsorgssvikt, noen har vært utsatt for mobbing, noen blir frosset ut av det gode selskap på jobben, noen strever med å bli en del av en vennegjeng, noen vil så gjerne finne en å dele livet med, men lykkes ikke. Spørsmålet kan komme snikende: «Er det noen som er glad i meg?»

1 Kor 13 gir svaret. Når vi vet at Gud elsker hver og en av oss slik det er beskrevet her, er det i seg selv et utrolig trøsterikt budskap. Like fullt setter de fleste av oss stor pris på at Guds kjærlighet til oss også viser seg i praktisk handling hos folk rundt oss. Vi så tidligere at «Guds kjærlighet er utøst i våre hjerter» (Rom 5,5). Når denne kjærligheten får ligge til grunn for praktiseringen av nådegavene i menigheten, fyller de den hensikten Gud hadde med å gi oss dem. Da handler vi til nytte, glede og oppbyggelse for hverandre. Da blir Guds kjærlighet synliggjort gjennom den enkeltes bidrag til fellesskapet ved den tjenesten Gud har gitt – uavhengig av hvor synlig den er, og uavhengig av hvor viktig den måtte synes å være.

---

² Max Lucado: *Life Lessons from 1 Corinthians*. Thomas Nelson 2018.

Vers 8–12

«Men størst blant dem er kjærligheten.» (v. 13) Ikke vår ufullkomne kjærlighet, men Guds fullkomne. Den som lever i oss og får utløp i våre liv gjennom nådegavene og på andre måter. Kjærligheten – Guds kjærlighet – tar aldri slutt (v. 8). Nådegavene skal stilne. De har sin funksjon her i dette livet, men vil være overflødige den dagen Gud «gjør alle ting nye» (Åp 21,5). Da vil vi ikke lenger «forstå stykkevis» (v. 9 og 12), men «erkjenne fullt ut». Da vil våre mange frustrasjoner og kamper være over, og også *vår* kjærlighet vil være fullkommen.

Spørsmål til samtale

1. Hvorfor er kjærligheten så viktig som basis for vår bruk av nådegavene (v. 1–3)?
2. Paulus beskriver i vers 4–7 både hva kjærligheten *er* og hva den *ikke er*. Se på noen av disse formuleringene og snakk sammen om hvordan dette kan se ut i deres hverdag.
3. Hvilke av beskrivelsene i vers 4–7 synes dere det er vanskeligst å leve opp til? Hvorfor er det slik?
4. 1 Joh 4,7–21 er et annet skriftavsnitt som beskriver Guds kjærlighet og de virkningene den har i oss. Les dette avsnittet og se det i sammenheng med 1 Kor 13. Hva sier disse to avsnittene oss om *helliggjørelsen* – dette at livet sammen med Jesus gjør at vi blir stadig mer preget av ham og hans sinnelag (Fil 2,5)?
5. Finnes det situasjoner da dere trenger å minne dere selv om at kjærlighet til noen er basert på det dere har bestemt dere for og ikke på de følelsene dere har for denne personen/disse personene?
6. «Den største blant dere skal være tjeneren deres.» (Matt 23,11, jf. også Luk 22,26) Dette sier noe om hvilken grunnholdning vi får til hverandre når Guds kjærlighet får prege livet vårt. Hvorfor kan det være vanskelig å innta en slik tjenerholdning? Kan vi risikere at noen utnytter oss om vi har en slik holdning til andre?
7. Hvordan vil dere beskrive *ubetinget* kjærlighet? Har dere opplevd slik kjærlighet?
8. Det er det daglige fellesskapet med Jesus og takknemligheten for hans frelsesverk for oss som drar oss inn i kjærligheten og lar den prege oss. «Vi elsker fordi han elsket oss først.» (1 Joh 4,19) Hvordan kan vi bruke denne innsikten til å legge til rette for at Guds kjærlighet får prege livet vårt i enda større grad?

Inspirasjonskilder

Danbolt, Erling: *Første Korinterbrev*. Credo Forlag (Danmark) 1985.

Dever, Mark og McKinley, Mike: *90 Days in Ruth, Jeremiah & 1 Corinthians*. The Good Book Company 2016.

Dever, Mark og Laferton, Carl: *1 Corinthians 10-16*. The Good Book Company 2013.

Giertz, Bo: *Forklaringer til Det nye testamente. Fra Johannesevangeliet til 2. Korinterbrev*. Lunde Forlag 2004.

Lucado, Max: *Life Lessons from 1 Corinthians*. Thomas Nelson 2018.

The Navigators: *1 Corinthians*, NavPress, Tyndale House Publishers 2014.

Thomas, Jay: *1 Corinthians*. Crossway 2015.